

**УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА**

Колективна монографія

За редакцією
Пешочатенко О.О.

Умань
«Сочінський М. М.»
2020

УДК 330.34
3-12

*Друкується за рішенням вченої ради
Уманського національного університету садівництва
(протокол №6 від 10 червня 2020 року)*

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор Щурик М.В.;
доктор економічних наук, професор Жудро М.К.;
доктор економічних наук, професор Нестерчук Ю.О.

Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку, яка не завжди збігається з позицією редакції. За вміст матеріалів (у т.ч. наявність плагіату) відповідальність несуть автори. Матеріали подаються в авторській редакції.

3-12 **Забезпечення** сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія та практика / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. – Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2020. – 272 с.

ISBN 978-966-2643-22-0

У монографії викладені результати досліджень сучасних проблем сталого економічного розвитку національного господарства. Висвітлені соціально-економічні аспекти функціонування економіки. Розглянуто теоретичні та практичні засади функціонування фінансової системи країни. Значну увагу приділено теоретичним та практичним аспектам розвитку підприємницької діяльності як основи розвитку економіки країни.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330.34

ISBN 978-966-2643-22-0

© Уманський національний
університет садівництва, 2020

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Економічні наслідки від запровадження безвізового режиму Європейського Союзу для України (Костюк В.С., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	8
1.2. Зарубіжний досвід забезпечення захисту інтелектуальної власності для України (Ревуцька А.О., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	12
1.3. Роль державно-приватного партнерства в системі модернізації сільського господарства (Прокопенко К.О., к.е.н., ст.н.с., Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»)	25
1.4. Концептуалізація впливу трансформаційних процесів на розвиток агрострахового ринку (Прокопчук О.Т., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	30
1.5. Теоретичні аспекти формування маркетингових стратегій аграрних підприємств (Пенькова О.Г., д.с.н., доцент; Харенко А.О., к.е.н., доцент; Рибчак В.І., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	36
1.6. Функціональна значущість землеустрою у використанні та охороні земель ОТГ (Петренко О.Я., к.е.н., доцент, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва)	42
1.7. Діагностика методичних підходів оцінки персоналу на сучасних підприємствах (Волобосва І.О., к.е.н., старший викладач, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана)	47
1.8. Необоротні активи: визначення, класифікація та оцінка (Михайлюшина С.О., к.е.н., доцент, Уманського національного університету садівництва)	55

РОЗДІЛ 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

2.1. Стійкий розвиток та індекс людського розвитку: взаємозв'язок, міжнародні порівняння та перспективи (Даниленко Н.С., к.т.н., доцент; Рудакова С.Г., к.т.н., доцент; Щегілін Л.В., к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»)	62
2.2. Соціальна сфера територіальних громад в умовах децентралізації (Присянко А.М., к.е.н., доцент, професор; Кирилюк В.В., к.е.н., старший викладач ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»)	68
2.3. Державно-приватне партнерство як інструмент розвитку зрошення (Дідковська Л.Л., к.е.н., старший науковий співробітник, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»)	73
2.4. Підвищення ефективності сільського господарства як основного чинника розвитку сільських територій (Максва Л.М., к.н. держ.упр., доцент, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва)	78
2.5. Комплексна оцінка структурних компонент сталого соціально-економічного розвитку сільських територій Черкаської області (Смолій Л.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	83
2.6. Вигідне місце на світовому ринку - пріоритет розвитку агропромислового виробництва України (Улапчук В.С., д.е.н., професор; Жарук О.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	96

2.7. Стан і перспективи розвитку молочного скотарства в Україні (Мсрчанський В.В., к.е.н., доцент; Худавєрдівса В.А., к.е.н., доцент; Воронкова А.А., к.е.н., доцент; Чуйко Н.В. к.е.н., доцент, Харківська державна зооветеринарна академія)	105
2.8. Маркетинговий аналіз кон'юнктури ринку зерна в Україні (Корман І.І., к.е.н., доцент; Семєнда О.В., к.е.н., ст. викладач, Уманський національний університет садівництва)	112
2.9. Перспективи розвитку міжнародного туризму у м. Львові (Макар О.П., к.е.н., доцент; Дулин І.С., к.е.н., доцент, Національний університет "Львівська політехніка")	118
2.10. Тенденції розвитку готельного господарства України (Льницька-Гикавчук Г.Я., к.е.н., доцент, Національний університет «Львівська політехніка»).	125
2.11. Стратегічний аудит планування чисельності персоналу як чинник забезпечення сталого розвитку організації (Даниленко О.А., к.с.н., доцент, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана)	130

РОЗДІЛ 3. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ

3.1. Особливості адміністрування податку на майно в Україні (Барабаш Л.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	135
3.2. Справедливість як основний принцип оподаткування (Бечко П.К. к.е.н., професор; Шумило Т.В., аспірант, Уманський національний університет садівництва)	142
3.3. Аналіз стану кредитування банками суб'єктів малого підприємництва в Україні (Бондренко Н.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	147
3.4. Організація внутрішнього аудиту в системі управління банківськими ризиками (Власюк С.А., к.е.н., доцент; Цимбалюк Ю.А., к.с.н., доцент; Ролінський О.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	155
3.5. Сучасний стан та напрями удосконалення бюджетного менеджменту в Україні (Гузар Б.С., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	160
3.6. Система казначейського виконання місцевих бюджетів та напрями її удосконалення (Гузар Б.С., к.е.н., доцент; Купенко М.А., Уманський національний університет садівництва)	168
3.7. Оцінка стану кредитної діяльності банків України (Мельник К.М., к.е.н., доцент; Каташинський В.О., Уманський національний університет садівництва) ..	176
3.8. Стратегія податкової політики держави в сільському господарстві (Нагорна Ю.І., Уманський національний університет садівництва)	182
3.9. Розвиток ринку кредитних ресурсів для сільськогосподарських підприємств (Наталя О.С., аспірант, Уманський національний університет садівництва)	186
3.10. Ресурсне оподаткування в країнах з розвинутими ринковими відносинами та його адаптація у вітчизняну податкову систему (Опалко К.С., завідувач навчально-методичної лабораторії ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва»)	191
3.11. Лізинг як перспективний фінансовий інструмент розвитку сільського господарства (Осіпова А.А., викладач, Уманський національний університет садівництва)	197

3.12. Шляхи оптимізації формування доходів місцевих бюджетів України (Пташник С.А., к.е.н., ст. викладач; Мальована М.М., Уманський національний університет садівництва)	202
---	-----

РОЗДІЛ 4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Особливості аналізу фінансової стійкості на підприємствах в сучасних перманентних умовах (Багрій К.Л., к.е.н., доцент, Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету)	207
4.2. Мінімізація податкових ризиків вітчизняними суб'єктами господарювання (Бечко П.К. к.е.н., професор; Нагорний В.І., Уманський національний університет садівництва)	211
4.3. Теоретичні основи формування конкурентних переваг підприємства (Бортник Т.І., к.е.н., доцент; Лементовська В.А., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	216
4.4. Організація фінансового контролю на підприємствах та його удосконалення (Гузар Б.С., к.е.н, доцент, Уманський національний університет садівництва)	220
4.5. Облікова політика в системі регуляторних механізмів розвитку підприємницької діяльності господарюючих суб'єктів (Кобилянський М.О., Уманський національний університет садівництва)	226
4.6. Підвищення кредитоспроможності аграрних підприємств як один з напрямів розвитку системи кредитування в аграрному секторі (Колодуха С. М., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	233
4.7. Шляхи удосконалення обліку та контролю виробництва продукції підприємства (Крочак О.І., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	240
4.8. Зарубіжний досвід податкового планування на підприємстві (Ліса Н.В., к.е.н, доцент, Уманський національний університет садівництва)	244
4.9. Особливості формування механізму маркетингу сільськогосподарських підприємств (Макушок О.І., к.е.н., доцент; Цесляк В.Ф., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	250
4.10. Агрофранчайзинг – перспектива розвитку малого агробізнесу в Україні (Удовя Л.О., к.е.н., старший науковий співробітник, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»)	254
4.11. Високість інформаційних технологій в отриманні прогнозних даних підприємств (Улянич Ю.В., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	260
4.12. Удосконалення маркетингової цінової політики промислового підприємства (Соковіла Д.М., к.е.н., доцент; Цимбалюк Ю.А., к.е.н., доцент, Уманський національний університет садівництва)	264

РОЗДІЛ 4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Особливості аналізу фінансової стійкості на підприємствах в сучасних перманентних умовах

У певний момент часу більшості підприємств потрібне глибоке вивчення і оцінка свого фінансового стану та фінансової стійкості. Низькі грошові резерви або різке збільшення витрат можуть спонукати провести оцінку фінансової стійкості. Також це може знадобитися, при зростанні дебіторської заборгованості, збільшенні кредиторської заборгованості перед постачальниками і підрядниками в міру збільшення обсягу продажів або якщо клієнт хоче розмістити велике замовлення і просить триваліші, ніж зазвичай, умови кредитування.

Як свідчать дослідження, теорія і практика аналізу оцінки фінансової стійкості традиційно ґрунтується на коефіцієнтному методі. Такий метод досить системно представлений у працях: О. О. Сосновської, І. О. Блашка, О. О. Шеремета, А. О. Бабінської, В. М. Дегтярьової, А. Ю. Перетятко, М. Певленкова, Н. Смиропова, О. Я. Базилінської та ін.

Зокрема, з точки зору Є. В. Мниха та Н. С. Барабаш, фінансовий стан вважається стійким, якщо підприємство в своєму розпорядженні має достатній обсяг капіталу для того, щоб забезпечувати безперервність своєї діяльності, пов'язану з виробництвом та реалізацією продукції в заданому обсязі, а також здатне повністю і своєчасно погашати свої зобов'язання перед персоналом по виплаті заробітної плати, бюджетом зі сплати податків і постачальниками за отримані від них поставки і послуги, формувати кошти для відновлення і росту необоротних засобів²⁷⁷.

М. Ю. Тюпонник вказує на те, що стійке фінансове становище підприємства характеризується постійною наявністю в необхідних розмірах коштів на рахунках в банках, відсутністю простроченої заборгованості, оптимальним обсягом і структурою оборотних активів, їх обертанням, ритмічним розвитком випуску продукції, товарообігу та зростанням прибутку²⁷⁸.

У свою чергу, С. З. Мошенський, О. В. Олійник стверджують, що поняття фінансової стійкості підприємства пов'язано тісно з перспективною платоспроможністю²⁷⁹.

І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Івашенко одні з не багатьох, які не представляли фінансову стійкість як групу характерних показників, а дають формулювання визначення фінансової стійкості: «фінансова стійкість господарюючого суб'єкта – це такий стап його грошових ресурсів, який забезпечує розвиток підприємства переважно за рахунок власних коштів при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності при мінімальному рівні підприємницького ризику»²⁸⁰.

Найбільш детально розкриває проблему фінансової стійкості підприємства Г. В. Савицька: «Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів під час змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, яке гарантуватиме його постійну

²⁷⁷ Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.

²⁷⁸ Тюпонник Ю. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 815 с.

²⁷⁹ Мошенський С. З., Олійник О. В. Економічний аналіз: підручник. Житомир: ПП «Рута», 2007. 704 с.

²⁸⁰ Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Івашенко Г. А. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.

платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого рівня ризику.²⁸¹

Результат вивчення наукової літератури наочно виявляє відсутність єдиного підходу до визначення фінансової стійкості та вибору фінансових показників, фактично, кожен з виділених вище авторів пропонує свій унікальний набір фінансових коефіцієнтів. Крім того відсутні у достатній кількості наукові дослідження у сфері комплексного аналізу фінансової стійкості підприємства.

Вивчення різних трактувань поняття фінансової стійкості підприємства дозволяють зробити висновок, що фінансова стійкість – це комплексне поняття, що включає в себе достатність власного капіталу, платоспроможність, ліквідність активів, рентабельність і кредитоспроможність.

Один із способів проаналізувати фінансову стійкість і визначити, як можна підвищити її рівень, – це уважно вивчити фінансові показники.

Коефіцієнти використовуються для порівняння різних аспектів діяльності суб'єкта господарювання або для розуміння того, як підприємство реалізує себе в рамках певної галузі або регіону. Вони розкривають дуже просту інформацію, наприклад, накопичилося запізнення боргів або недостатньо швидко стягується дебіторська заборгованість.

Загальне використання фінансових коефіцієнтів – необхідне для визначення стабільності і стійкості бізнесу за даними балансу. Бухгалтерський баланс являє собою картину того, чим підприємство володіє (активи) і що воно винне (зобов'язання). Кредитні організації часто включають фінансові коефіцієнти до кредитних договорів. Наприклад, можна тримати власний капітал вищим за визначений відсоток від зобов'язань, або поточні активи повинні бути вищими за визначений відсоток від поточних зобов'язань.

Але коефіцієнти не повинні оцінюватися тільки при зверненні в кредитні установи. В ідеалі, необхідно переглядати коефіцієнти на щомісячній основі, щоб бути в курсі мінливих тенденцій в компанії. Хоча існують різні терміни для різних співвідношень, які логічно поділити на чотири основні категорії.

1 група. Коефіцієнти ліквідності визначають обсяг ліквідності (грошові кошти і легко конвертовані активи), яким можна покрити борги, і вони забезпечують широкий огляд фінансового стану.

Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства генерувати грошові кошти для виконання короткострокових фінансових зобов'язань. Так званий коефіцієнт оборотного капіталу розраховується шляхом ділення поточних активів – таких як грошові кошти, запаси і дебіторська заборгованість – на поточні зобов'язання, такі як заборгованість по кредитах і позиках, кредиторська заборгованість і поточна частина довгострокових зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності визначає здатність швидко отримати доступ до готівки для негайного виконання вимог. Даний коефіцієнт визначається як відношення поточних активів (за винятком запасів) на поточні зобов'язання (за винятком поточної частини довгострокових зобов'язань). Оптимальне значення 1,0 або більше, але може варіюватися в залежності від галузі.

Порівняно низьке значення коефіцієнту може означати, що підприємство відчуває труднощі з виконанням зобов'язань і не зможе скористатися можливістю, що вимагає швидких грошових коштів. Погіршення зобов'язань може поліпшити це

²⁸¹ Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : учеб. посібник. Мінськ : Нове знання, 2019. 619 с.

співвідношення; можна відкласти закупівлі або розглянути можливість довгострокового запозичення для погашення короткострокового боргу. Також можна переглянути кредитну політику з клієнтами і, можливо, скоригувати її для більш швидкого отримання боргів від дебіторів.

Високе значення коефіцієнту означає, що капітал недовикористовується і може спонукати інвестувати більше капіталу в проекти, які стимулюють ріст, такі як інновації, розробка новітніх продуктів або послуг, науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи або міжнародний маркетинг.

Але те, що становить здорове співвідношення, варіюється в залежності від галузі. Наприклад, магазин одягу матиме товари, які швидко втрачають цінність через зміни модних тенденцій. Проте, ці товари легко ліквідуються і мають високий оборот. В результаті невеликі суми грошей постійно приходять і йдуть, і в гіршому випадку ліквідація відносно проста. Це підприємство могло б легко функціонувати з поточним коефіцієнтом, близьким до 1,0.

З іншого боку, аеропорт, який має цінні активи, такі як незавершене будівництво, а також розширені терміни дебіторської заборгованості. Такі підприємства мають потребу в ретельно сплапованих умовах розрахунків з клієнтами; коефіцієнт поточної ліквідності повинен бути набагато вище, щоб забезпечити покриття короткострокових зобов'язань.

2 група. Коефіцієнти ділової активності, що часто вимірюються протягом 3-5-річного періоду, і дають додаткову інформацію щодо таких напрямів бізнесу, як збір, рух грошових коштів та операційні результати.

Оборот запасів визначає, скільки часу потрібно для продажу і заміни запасів протягом року. Він розраховується шляхом ділення загального обсягу закупівель на середній запас на даний час. Для більшості компаній, що залежать від запасів, це може бути вирішальним фактором. Адже чим довше інвентар знаходиться на полицях, тим більше він не працює, і не приносить прибуток.

Оцінка оборотності запасів важлива, тому що валовий прибуток отримується кожен раз, коли відбувається такий оборот. Це співвідношення може дозволити побачити, де можна поліпшити методи придбання або управління запасами. Наприклад, можна проаналізувати моделі закупівель, а також контрагентів, щоб визначити способи мінімізації кількості запасів. Можливо, необхідно перетворити частину застарілих запасів в готівку, реалізувавши їх зі знижкою. Це співвідношення також може допомогти побачити надто низький рівень або втрачені можливості для реалізації.

Відношення запасів до чистого оборотного капіталу допоможе визначити, зайвий оборотний капітал, пов'язаний з запасами. Він розраховується шляхом ділення запасів на загальну суму оборотних активів. Загалом, чим нижче коефіцієнт, тим краще. Поліпшення цього співвідношення дозволить інвестувати більше оборотних коштів в проекти, орієнтовані на зростання, такі як розвиток експорту або маркетинг.

Оцінка співвідношення запасів багато в чому залежить від галузі та якості інвентарю. Залежно від того, чи є товари сезонними (наприклад, лижне спорядження), чи швидко псуються (продукти харчування) або схильні до старіння (мода), ці співвідношення будуть сильно відрізнятися. Проте, незалежно від галузі, коефіцієнти запасів можуть допомогти підвищити ефективність бізнесу.

Середній період обороту дебіторської заборгованості – це середня кількість днів, протягом яких клієнти сплачують товари або послуги. Він розраховується шляхом ділення дебіторської заборгованості на загальний обсяг продажів і множення на 360. Щоб підвищити швидкість обороту дебіторської заборгованості, можна встановити

більш чітку кредитну політику і встановити процедури збору. Наприклад, щоб спонукати клієнтів платити вчасно, можна дати їм акції або знижки.

Також необхідно порівняти політику з політикою галузі, в якій функціонує підприємство, щоб переконатися, що підприємство залишається конкурентоспроможним.

3 група. Коефіцієнти рентабельності використовуються не тільки для оцінки фінансової життєздатності бізнесу, а й необхідні для порівняння бізнесу з іншими конкурентами в аналогічній галузі. Також можна побачити певні тенденції в динаміці підприємства, порівнюючи коефіцієнти за певну кількість років.

Чистий прибуток вимірює, скільки суб'єкт господарювання заробляє (після сплати податків) щодо своїх продажів. Компанія з більш високою маржею прибутку, ніж її конкурент, зазвичай більш ефективна, гнучка й здатна використовувати нові можливості.

Маржа операційного прибутку, також відома як коефіцієнт покриття, вимірює прибуток до вирахування відсотків і податків. Результати можуть істотно відрізнятись від чистого прибутку за рахунок впливу відсоткових і податкових витрат. Аналізуючи цю маржу, можна краще оцінити здатність розширити бізнес за рахунок додаткових боргових або інших інвестицій.

Коефіцієнт рентабельності активів (ROA) показує, наскільки ефективно керівництво використовує різні ресурси (активи) компанії. Він розраховується шляхом ділення фінансового результату до оподаткування на загальну суму активів. Цей показник буде широко варіюватися в різних галузях промисловості. Капіталомісткі галузі, такі як авіація або залізниця, будуть давати низьку віддачу від активів, оскільки вони потребують дорогої інфраструктури для ведення бізнесу. Сервісні організації, такі як консалтингові фірми, будуть мати високу рентабельність інвестицій, так як вони вимагають мінімальних жорстких активів для роботи.

Рентабельність власного капіталу (ROE) -- це один з найважливіших коефіцієнтів, що використовується інвесторами та власниками бізнесу, який показує, як ефективно були використані вкладені (інвестовані) в підприємство гроші. Коефіцієнт розраховується шляхом ділення чистого прибутку суб'єкта господарювання після сплати податків (EAT) на загальний акціонерний капітал і множення результату на 100%.

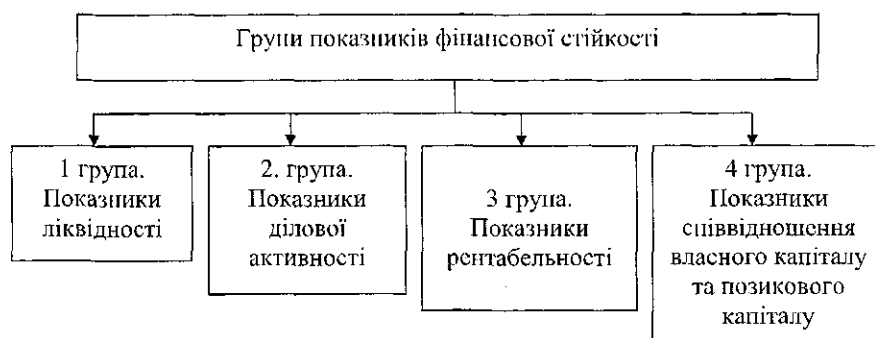
Відмінність рентабельності власного капіталу (ROE) від рентабельності активів (ROA) полягає в тому, що ROE показує ефективність не всіх активів (як ROA), а тільки тих, які належать власникам підприємства.

Загальним інструментом аналізу коефіцієнтів рентабельності є крос-секційний аналіз, який порівнює коефіцієнти декількох підприємств з однієї галузі. Наприклад, бізнес, можливо, зазнав спаду в розмірі 10% чистого прибутку за останні три роки, що може здатися тривожним. Однак, якщо конкуренти мають середній спад біля 20%, бізнес працює відносно добре. Проте, необхідно проаналізувати основні дані, щоб встановити причину спаду і прийняти рішення для поліпшення.

4 група. Частка позикових коштів -- ці коефіцієнти дають уявлення про довгострокову платоспроможність підприємства і про те, в якій мірі використовується довгострокова заборгованість для підтримки бізнесу.

Співвідношення боргу до власного капіталу і боргу до активів використовується банками для визначення того, як фінансуються активи, наприклад, від кредиторів або від власних інвестицій підприємства. В цілому, банк буде розглядати більш низький коефіцієнт як хороший показник здатності погасити борги або взяти додатковий борг.

для використання нових можливостей. Таким чином, можна виділити 4 основні групи показників фінансової стійкості, кожна з яких представлена, в свою чергу, системою коефіцієнтів (рис. 1).

Рис. 1. Групи показників для проведення комплексного аналізу фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Проблема ж аналізу фінансової стійкості бачиться в різноманітті проявів фінансового стану і положення підприємства, та детермінованою цим множинністю показників фінансової стійкості.

Групування показників для проведення комплексного аналізу фінансової стійкості на 4 основні групи все одно утворює велике число коефіцієнтів в рамках кожної з груп. При визначенні фінансової стійкості необхідно проаналізувати всі показники, як в динаміці, так і зіставляючи між собою коефіцієнти з різних груп. При цьому отримані результати можуть бути суперечливими. Так, підприємство може мати високий рівень прибутку, хороші показники рентабельності і, зокрема, рентабельності активів. З точки зору цих показників, підприємство – економічно ефективно, отримує прибуток. Але, при цьому, у підприємства може спостерігатися сильна фінансова залежність. І за цим критерієм воно буде оцінено як економічно не цілком ефективно. Таке підприємство має всі шанси досягти фінансової самостійності і, тому, роблячи висновки про його фінансовий стан, необхідно враховувати всі фактори, що впливають на його функціонування і всі особливості результатів його діяльності.

Таким чином, основною проблемою при аналізі фінансової стійкості бачиться проблема вірного, правильного, адекватного трактування результатів, які можуть бути і суперечливими. Рішення даної проблеми стане можливим лише при комплексному підході, який враховує всі фактори і особливості роботи суб'єкта господарювання.

4.2. Мінімізація податкових ризиків вітчизняними суб'єктами господарювання

Реалізація вітчизняними суб'єктами господарювання – платниками податків податкової політики держави затрудняється внаслідок надмірного впливу органів державної влади. Показники наповнення бюджетів всіх рівнів внаслідок чинної податкової політики в окремі періоди не виконуються через низку ризиків при реалізації суб'єктами господарювання податкової політики держави і негативно впливає на їх фінансово-господарську діяльність та макроекономічну ситуацію в країні. З огляду на це, змінюється як бюджетне, так і податкове законодавство,

Наукове видавня

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА**

Колективна монографія

За редакцією
Нспочатенко О.О.

Комп'ютерне верстання
Коректура

М.І.Мальований
Л.М. Абрамець

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 26.06.2020 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 15.81
Тираж 300 прим. Замовлення № 1317

Видавць і виготівник «Сочінський М. М.»
20300, м. Умань, вул. Гищика, 18/19, вул. Садова, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 3-51-33, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com
vizavisadova@gmail.com